Hø-Hø!
Lone Scherfig har sammen med Niels Hausgaard skabt en film, der ikke vil tage sig selv alvorligt.

Side 5

weekendavisen
KULTUR

Nr. 13 30. marts - 3. april 2007

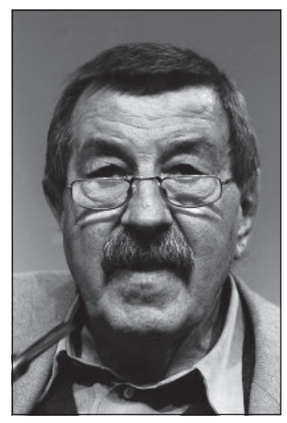

Ha-Ha!
En aldeles umorsom Günter Grass gør sig selv til grin i den tyske offentlighed med utidig bessermachen.

Side 11

Præsens. Den dansk-franske kunstner Thierry Geoffroy og hans Emergency Room – en kunstudstilling som skifter indhold hver 24. time – har haft enorm succes de seneste seks uger på New Yorks fineste kunstgalleri.

FOTOS: EMERGENCY ROOM/COLONEL

Mediestorm. Den fælles menneskelighed hos soldat og offer var temaet hos Salvador Díaz den 22. februar. På sit maleri hen over flere af dagens avissider ses en soldat og et skrigende offer for en terrorbombe på et marked i Bagdad. Men livet går videre, tilføjer kunstneren, idet krydsord, rubrikannoncer og artikler om boligpolitik vidner om det civile, ukrigeriske livs stædighed.

ART = RETARD

Art = Retard. Lærredet med det malede ord RETARD (»forsinkelse« på fransk) refererer til Marcel Duchamps tanker om kunstens iboende forældelse og er Thierry Geoffroys kommentar til, hvordan kunsten opererer. Den er under traditionelle rammer forsinket i forhold til både verden og til kunstneren selv – bortset fra i Emergency Room-konceptet, hvor den lever her og nu.

Af NIKOLAJ M. LASSEN
Weekendavisens udsendte medarbejder

NEW YORK – For et par dage siden var det forårsvejr med tyve graders varme, og folk slikkede sol på byens bænke iført skjorteærmer og brede smil. Nu ankommer *Weekendavisens* udsendte til en totalt kaotisk by, hvor snestormen raser og isslag umuliggør normal trafik. Det tager flyveren to timer ekstra at komme til Newark, det tager en time af få ryddet så meget sne af runway'en, så vi kan køre på plads og komme ud af flyet, og det tager to en halv stiv time at komme ind til Manhattan med en rædselsslagen taxachauffør, der undervejs får vognen til at snurre rundt på motorvejen som Bambi på isen, så det er et rent held at vi ikke bliver ramt af de andre biler.

Og da jeg dagen efter træder ind på kunstudstillingen Emergency Room ser jeg en aviskiosk i naturlig størrelse, lavet som farvefotostat. Forsiderne på gårsdagens *New York Times, Die Zeit, Le Monde* og en japansk avis bringer alle sammen hovedhistorier om katastrofer på grund af usædvanlige lokale vejrfænomener. Først da jeg nærlæser artiklerne, går det op for mig, at det er snyd, at det er hjemmelavede historier, indsat på rigtige avisforsider med Photoshop og printet ud på avispapir, så det ser ægte ud.

Det er essensen af udstillingens idé, jeg oplever her, for Emergency Room handler netop om at behandle døgnets nyheder øjeblikkeligt i kunstnerisk form. Og altså her som en tankevækker på grund af det ekstreme vejr med en underforstået kommentar til den globale opvarmning og vores fælles forureningsproblemer.

I seks uger har MoMAs prestige-galleri for den allermest moderne af den moderne kunst, P.S.1 Contemporary Art Center i Queens, vist den dagligt skiftende udstilling organiseret og kurateret af Thierry Geoffroy – også kendt som Colonel. Den »danske« franskmand, som i den brede offentlighed mest er kendt fra en række små film på DR2, hvor han med en humoristisk-antropologisk vinkel skildrede danskerne og den danske sindstilstand, har som den første herhjemmefra indtaget P.S.1, som indiskutabelt er et af klodens fineste udstillingssteder for moderne kunst. Og hvilket indtog!

Kunstnere, publikum og medier har stået på nakken af hinanden i flere uger for at opleve og deltage i den nytænkende udstilling, som med sin »nyhedskunst« sætter selve kunstinstitutionen til debat. Reuters, *The New Yorker* og tv-kanalen ABC News er nogle af de toneangivende medier, som har bragt historien om den aparte udstilling, og på P.S.1 har flere tusinde gæster set udstillingen hver dag.

Med sit Emergency Room-koncept – oprindelig udført i udstillingskirken Nikolaj i København sammen med rumkunstneren Frank Franzen og senere opført i Berlin – vil Thierry Geoffroy intet mindre end lave en revolution, siger han til *Weekendavisen*:

»Ideen er at skabe større respekt om kunsten og kunstneren, at give kunsten et fysisk rum, hvor den bliver samfundsrelevant og engageret, så den træder ind i mediesamfundet i en aktiv rolle. Kunstnerne udfordres i Emergency Room til at tænke mindre over formen og fokusere på indholdet, så deres værker kan påvirke samfundsdebatten direkte og uden forsinkelse. Udstillingskonceptet udfordrer på den måde selve kunstnerens forehavende og ansvar i samtidens sociale og politiske liv. Og den forsinkelse på et par år, som moderne kunst har, fra en idé opstår til værket kan ses på en udstilling, bliver elimineret.«

❏

I et Emergency Room er kunsten dagsaktuel, for det er en regel, at udstillingen i rummet skiftes ud hver dag, og værkerne skal direkte kommentere noget, der er sket inden for de sidste 24 timer. Eksperimentet har dog ikke kun til formål at generere en slags dogme-kunst og udfordre kunstneres vante arbejdsmetoder, for ved at få kunstnerne til at lave højaktuelle kommentarer til nyhedsstrømmen bliver kunstinstitutionen som sådan også udfordret. Fordomme og forestillinger om kunsten som noget ophøjet, kontemplativt, filosofisk eller måske ligefrem verdensfjernt og uafhængigt af tiden skal gøres til skamme. Thierry Geoffroy uddyber:

»At se kunst som noget langsomt, er en fordom som mange – også kunstkritikere – ligger under for. Der er en tidsgrænse for alting, man træffer valg livet igennem på alle områder, som er influeret af tidsbegrænsninger, og det gælder også for kunst. Når først kunstnerne har vænnet sig til at arbejde i et Emergency Room, så nyder de det. For her kan man trykke den af umiddelbart, og værkerne kommunikerer kunstnernes ideer og holdninger klart. Vi skal væk fra, at kunsten er som et kæledyr, der ligger i dvale og kun vågner op til dåd, når der kommer nogen og klapper den. Kunsten kan sagtens være tilstedeværende her og nu, ideelt set skal den behandles i medierne som nyheder fremfor som underholdning.«

– Men det er vel ikke kun publikum, der ser på kunstnere som nogle, der har ret til at stå lidt uden for tidens frenetiske nyhedsstrøm, det gør de vel også selv. Så hvorfor nu det hastværk?

»Det er ikke hastværk. Det er en mulighed for at udtrykke sig uden den forsinkelse, som kunsten lider under. Man bruger normalt måneder eller ligefrem år på at planlægge en udstilling. Der skal forhandles med kunstinstitutioner og der skal søges midler og alle mulige andre praktiske ting. Emergency Room uddanner kunstneren og giver ham stolthed og selvrespekt, for her går man ind og udstiller sine ting helt friske, og man får klar respons på stedet. Der kan ikke snydes på nogen måder. Det betyder, at man ser meget direkte, hvad kunsten kan gøre, hvis det er god kunst.«

– Og hvad betyder det for kunstnerens rolle?

»Det betyder alt. Ved at sprænge rammerne for, hvordan kunstneren korresponderer med publikum, ændrer kunstnerens rolle sig også. Kunstneren bør jo være en slags helt i samfundet, en detektiv der kan opdage og påpege ting, som andre ikke kan se. Kunstnere er eksperter i billeder, de beskræftiger sig stort set ikke med andet, end at afkode og aflæse billeder år efter år, så de burde spille en større rolle i informationssamfundets billedstrøm som kritiske iagttagere og kommentatorer. Jeg vil endda sige, at man som kunstner er forpligtet til at være en slags visuel politibetjent for samfundet.«

Samfundet har omvendt også støttet Emergency Room, som i sin New York-udgave har fået en stor pose penge med fra Statens Kunstråd og lanceres i samarbejde med det ambitiøse DaNY Arts-projekt, der skal hjælpe kulturudveksling og -samarbejde på tværs af Atlanten. Og samfundet i form af medierne er også en medspiller for Emergency Room, da mediernes dækning af nyhedskunstværkerne er med til at gøre dem synlige for den offentlighed, som måske ikke lige lægger vejen forbi museet. Ligesom den megen pressedækning måske også kan være med til at overbevise kunstinstitutionerne om, at de bør have et permanent Emergency Room, hvilket er Thierry Geoffroys overordnede praktiske mål med projektet. Megen presse betyder nemlig mange gæster som igen betyder penge i kassen, og kunstgallerier og museer er nu engang også forretninger som skal tjene penge ind. Når alt kommer til alt, er kunsten nemlig også en del af medie- og konsumsamfundet.

❏

ALLEREDE i den lille diner på det sydlige Manhattan, hvor *Weekendavisen* møder Thierry Geoffroy til en morgensamtale over de traditionelle brasede kartofler og spejlæg, får vi et hint om sammensmeltningen af nyheder, kunst og underholdning. I båsen lige ved siden af os sidder nemlig en lille familie, hvor faren viser sig at være selveste Jon Stewart, USA's hotteste tv-vært og comedy personlighed. Han er stuevært i *The Daily Show*, en satirisk nyhedsudsendelse, som på daglig basis spidder aktuelle begivenheder i en slags over-ærlig (parodi på) en helt almindelig amerikansk tv-avis. Showet har ikke bare vundet ni Emmy'er og tiltrukket et stort publikum, det har også formået at videreformidle nyhederne, så seere kunne forstå dem.

Akademisk forskning i USA har sammenlignet grupper af mennesker, hvis primære nyhedskilder var henholdsvis aviser, de store tv-kanalers nyhedsudsendelser, de store aftenshows med Jay Leno og David Letterman og altså også *The Daily Show* på Comedy Channel – og resultaterne viste, at seere af Jon Stewarts satiriske tv-avis faktisk havde en mere præcis viden om præsidentvalget i 2004, end de øvrige grupper. Også en komparativ faktuel analyse af tv-nyheder og de satiriske tv-nyheder har vist, at de to former for formidling var lige troværdige i det, de lagde frem om den pågældende præsidentvalgkampagne. Begge steder var underholdningen nemlig i højsædet: i satiren var der selvsagt lagt mest vægt på humor, hvor de traditionelle tv-nyheder indeholdt mere hype end egentlig politisk substans. Så satiren har på den måde vist sig som en lige så gyldig nyhedsformidling, som de traditionelle medier.

Og når man kan kommentere døgnets nyheder gennem et comedy-filter med så stor succes og gennemslagskraft, som *The Daily Show* (som for tiden herhjemme vises på DR2 alt, alt for sent om aftenen), hvorfor skulle man så ikke også kunne behandle nyhederne kunstnerisk?

Men netop mangelen på rammer for en helt dagsaktuel kunstnerisk udtryksform er slående. Kun med ulovlig graffiti i byens offentlige rum eller på internettet kan en kunstner udstille sine ting uden forsinkelse. Kunsten er forsinket, Thierry Geoffrey har en pointe dér. Derfor er det også demonstrativt, når der med store bogstaver på væggen ved siden af døren ind til det specialbyggede Emergency Room på det ultra-hippe kunstgalleri P.S.1 er optrykt reglerne i kortform:

»Udstillingen skifter hver dag klokken 12:30. Udstillingen forholder sig til dagsaktuel politik. Udstillingen er uforudsigelig. Udstillingen er levende.«

Levende i modsætning til den traditionelle udstilling, hvor billeder bare hænger. Hængning er lig med død. I Emergency Room er der udskiftning hver dag, *passage*, som Thierry Geoffroy kalder det. Og under udskiftningen er publikum allerede lukket ind, så de venter på, at udstillingen skal skifte. De venter på kunstnernes udtrykte meninger. Kunstneren savnes og kunsten behøves. Dét er også en af pointerne i Thierry Geoffroys projekt.

For publikum, som indfinder sig i rummet ved middagstid, er der nemlig masser at se på: gårsdagens udstilling hænger stadig på væggene, og på gangen udenfor tripper de spændte kunstnere rundt, nogle færdiggør deres værker på stedet, tilføjer de sidste detaljer og skriver skilte med den obligatoriske, forklarende ledsagetekst. Thierry Geoffroy og en assistent går rundt og interviewer dem med videokamera og mikrofon: »Hvad kommenterer du i dag, hvad tager du udgangspunkt i, hvad er din holdning?« På klokkeslæt lukkes de ind i rummet og udskifter gårsdagens værker med de dagsaktuelle. Hvis nogle kommer for sent er det bare synd, så kommer deres værker ikke op. Reglerne skal overholdes, ellers kan det være lige meget. Thierry Geoffroy holder folk i ørerne og sørger for at udstillingen lever op til sine målsætninger. Selvom hans franske accent og smilende væsen er afvæbnende og med til at sælge hans ideer, så mener han det skam alvorligt, når han proklamerer at kunsten i Emergency Room skal være nødvendig og øjeblikkelig.

❏

FOR at realisere projektet skal der en stor gruppe deltagere til, da det ikke kan forudsættes at alle til enhver tid har noget på hjerte. Derfor har der været over tredive kunstnere tilknyttet Emergency Room på P.S.1. Mange hjemme fra Danmark, men også en masse lokale kunstnere, som har grebet chancen for at blive set i MoMA-regi og er gået til sagen med stor ildhu.

Weekendavisen møder Steven Day, som laver silketryk på *New York Times* – det være sig kommentarer i enkelte ord eller ekstra, uddybende eller perspektiverende illustrationer til udvalgte nyhedshistorier. Han siger:

»Jeg troede, jeg skulle lave noget sammen med en journalist, som jeg kender, men efter et par dage fandt jeg ud af, at det ikke var den rigtige måde at gribe det an på. Det skal gå meget stærkere. Så min rutine blev, at jeg stod op hver dag klokken 6:30, læste avisen grundigt og gik i gang med det samme. Jeg blev efterhånden så grebet af den hurtige måde at skabe kunst på, at jeg også lavede mine værker de to dage om ugen, hvor P.S.1 er lukket! Når man på denne måde tvinges til at arbejde hurtigt og gå efter en umiddelbar idé, så sker der noget, som de fleste kunstnere ikke er så vant til, man bliver på nogle måder skarpere og mere opmærksom på substansen i det, man laver.«

Den feterede danske tøjdesigner og multikunstner Henrik Vibskov har – inspireret af en historie om sovemedicin – lavet nogle lettere groteske hjemmesko, som er påsat støvekoste og gulvskrubber. Så kan man gå i søvne og samtidig gøre sit hus rent. I dag skulle han have lavet en trommeperformance sammen med jazztrommeslageren Mikkel Hess, men Mikkels fly fra København blev aflyst på grund af snestormen, så i stedet har Vibskov fremstillet et bærbart trommesæt selv og allieret sig med Mike Estabrook, som spiller trombone. Det er fireårsdagen for USA's invasion af Irak, så de trakterer det måbende publikum for en alternativ, militærmusik-inspireret, ironiserende march-udgave af Happy Birthday.

Samtidig opfører indisk-amerikanske Jaishri Abichandani en performance med udgangspunkt i samme fireårs-dag for krigens begyndelse. Hun knæler på et maleri i form som et kurdisk bedetæppe hver gang et navn læses op fra en liste, som tæller de omkomne under krigen, irakere som amerikanere. Kunstnerne Nancy Friedman og David Pushkin læser højt, undertiden afløst af frivillige publikummer. I løbet de tre en halv time, performancen står på, når de kun igennem en brøkdel af navnene.

Da musikken fylder rummet smelter de to optrædender et øjeblik helt sammen og supplerer hinanden med deres to vidt forskellige udtryk. Og hér har vi endnu en pointe med Emergency Room: kunstnerne og værkerne korresponderer og forholder sig til hinanden.

Dagen før havde fire kunstnere valgt at kommentere den samme artikel i *New York Times* om Irans kraftigt øgede eksport til Irak under krigen. De fire værker var vidt forskellige i æstetisk udtryk, men sammen lagde de en ekstra dimension til nyhedshistorien om kapitalismens gunstige vilkår i en krigssituation og forholdt sig kritisk til koalitionens militære engagement, som de alle synes burde udskiftes med en større humanitær og materiel indsats.

❏

EMERGENCY Room er nu bestilt til både Athen og Toronto, og kunstinstitutioner i flere andre byer har vist interesse. Thierry Geoffroy håber på, at konceptet bliver udbredt i så stort et omfang, at nogen vil oprette permanente rum til udstilling af denne type kunst. Alle byer burde have et Emergency Room, siger han, og mener at der på et tidspunkt nok skal være nogle, der tør binde an med projektet.

Thierry Geoffroy hviler dog ikke på laurbærrene, selvom udstillingen på P.S.1 kan betegnes som et gedigent verdensgennembrud for ham som kunstner, han er nemlig allerede i gang med sit næste store projekt, som skal løbe af stabelen under Venedig Biennalen til sommer. Her vil han sammen med en mindre hær af medhjælpere infiltrere og inddrage biennalen og byen Venedig, når den bliver invaderet af hele kunstfolket, eller »biennalisterne« som han kalder dem. Han vil så med mikrofon og optageudstyr bevæge sig rundt på biennalen og lave optagelser af biennalisternes snak og lyde. Hver aften mikses dagens optagelser til et dagsaktuelt lydværk, som omarrangerer, fortolker og digter videre på dagens snak og rygter. Rygsækklædte distributører vil herefter sprede lyden ud over Venedigs bilfrie gader og gondoler, og således vil dagens fortolkning af biennalisternes sproglige gøren og laden trænge sig ind på den fortolkede folkemængde selv. På den måde vil Thierry Geoffroy udfordre biennalen som udstillingsinstitution ved at skabe en helt mobil udstilling, som ikke alene ændrer indhold for hver ny dag, men også er i konstant bevægelse, og som bruger selve biennalebegivenheden både som sit kunstneriske materiale og som udgangspunktet for sin kritiske analyse.

For hvis ikke andre gør det, så starter Thierry Geoffroy kunst-revolutionen selv!

Deltagende kunstnere i Emergency Room New York 2007:
Jaishri Abichandani, Victor Ash, John Avelluto, Toby Barnes, Bill Beirne, Niels Bonde, Søren Dahlgaard, Steven Day, Mike Estabrook, Frank Franzen, Charley Friedman, Nancy Friedman, Jean de Piepape, Jens Haaning, Sophie Hjerl, Vandana Jain, Amy Kao, Lasse Lau, Peter Lind, Caroline Lund & Thorbjørn Reuter Christiansen, Mads Lynnerup, Al Masson, Marc Mer, Mac Premo, Lisi Raskin, Gail Rothschild, Susanne Schuricht, Lisa Strömbeck og Henrik Vibskov.

LAY-OUT: ANNI THOMSEN, KORREKTUR: FLEMMING GERTZ